

TOVERITAR

No. 24

Tiistaina, Kesäkuun 13 p.—Tuesday, June 13th

1922—Kahdestoista Vuosik.

NYKYISEN PERHEMUODON HÄVIÄMISESTÄ

Kirj. Aleksandra Kollontay.

Säilykö perhe kommunistisessa yhteiskunnassa? Pysyykö se sellaisena kuin se on tätä nykyä? Nämä kysymykset ovat usean työläisnaisen sydämellä, ne huolestuttavat myöskin mies tovereitamme. Erikoisesti ovat nämä kysymykset askarrelleet työläisnaisen mielissä siitä lähtien kun elämä aivan silmiemme edessä muuttuu, kun entiset tottumukset ja tavat muuttuvat ja koko proletariaatin perheen koko olemus muodostuu toisellaiseksi, uudeksi, "omituisiksi", kuten usea ajattelee. Tätä sekavuutta vielä lisää se että Neuvosto-Venäjällä avioeron saanti on helppo. Kansankomis-saarien neuvoston säädöksellä joulukuun 18 päivältä 1917 lakasi avioero olemasta ylellisyydenä, joka oli vain rikkaille saavutettavissa; nykyään ei työläisnaisen enää kuukausimääriä ja vuosikautia tarvitse odotella eri passia. Nykyään voidaan avioero saada molempuolisen sopimuksen perusteella viikon — parin sisällä. Mutta juuri tämä helpotus avioeron saannissa, jota niin moni avioliitossa oleva nainen siunaa, peloittaa toisia naisia, eritoten niitä, jotka ovat tottuneet katsomaan miestä elättäjänä ja ainoana turvana elämässään, jotka eivät näe, että naisen on opittava hakemaan turvaansa toisessa paikassa, hake-

maan ja saamaan sitä yhteisöllistä, valtiolta, eikä mieheltä.

Me emme tarvitse peittää tuuttua: entinen perhe, johon me olemme tottuneet, jossa päänä ja elättäjänä oli mies ja jossa vaimo oli vain olemassa miehen rinnalla vailla tahtoa, rahaa, jolla omaa aikaakin, — tämä perhe muuttuu meidän silmiemme edessä. Emmekä me tarvitse sitä peljestyä. Vain meidän oma tietämättömyytemme saa meitä ajattelemaan, että muka kaikki se, johon me olemme tottuneet, pysyisi aina muuttumattomana. Mikään ei ole erheellisempi kuin tällainen käsitys. Lukiessamme siitä, miten ihmiset ovat eläneet ennen, saamme selvän käsityksen kaiken muuttuvaisuudesta, siitä, ettei ole olemassa sellaisia tapoja, sellaista valtion rakesnetta, jotka pysyisivät muuttumattomina. Perhekin on ihmiskunnan eri aikakausina moneen kertaan muuttanut muotojaan, se on ollut aikaisemmin kokonaan toisenlainen kuin mihin me olemme tottuneet. Joskus on pidetty ainoana oikeana perheenä sukuperhettä, t. s. sellaista perhettä, jonka päänä oli äitiyänhus, ja jonka ympärillä asuivat ja työskentelivät hänen lapsensa, lasten lapsensa ja lastensa lasten lapset. On ollut olemassa myöskin patriarkaalisia perheitä, joissa perheen päänä oli isä, joka oli samalla isäntänä, ja hänen ympärillään

ja hänen isällisen tahtonsa ja valvontansa alaisina elivät lapset ja lasten lapset. Vielä nykyäänkin maaseudulla talonpoikaissäestön keskuudessa taapaamme tällaisia perheitä. Näissä perheissä vallitsevat toisellaiset tavat ja lait kuin kaupunkilaisen työläisen perheessä. Niissä on monia tapoja, joilla ei lainkaan ole sijaa kaupunkilaisessa työläisperheessä. Perhemuodot ja tavat ovat erilaisia eri kansoilla. On olemassa kansoja — turkkilaiset, arabialaiset, persialaiset, joissa lain mukaan yksi mies saa pitää useampia vaimoja. On ollut ja onpa vieläkin olemassa sellaisia heimoja, joissa päinvastoin on sallittu naisen pitää useampia miehiä. Me olemme tottuneet siihen, että tyttölle ennen naimisiin menoaan mies vaatii puhtautta, mutta on ollut kansoja, joiden keskuudessa tyttö on ylpeillyt rakastettujensa lukumäärällä pitäen käsissään ja jaloissaan yhtä monta rengasta kuin hänellä oli ollut miehiä. Monet näistä tavoista, jotka meitä hämmästyttävät ja joita me pitäisimme epäsiiveillisenä, ovat toisten heimojen ja kansojen keskuudessa laillisia ja se, mikä meillä on laillista ja tavallista, näyttää heistä "synniltä."

Sen vuoksi ei ole syytä ruveta pelkäämään sitä, että perheessä tapahtuu nykyään muutoksia, että siinä katoaa se, mi-

kä on vanhaa ja tarpeetonta, ja että meidän silmiemme edessä vaimon ja miehen keskinäiset suhteet saavat uusia muotoja. Tulee vain järjellisesti ottaa selvä siitä, mikä perheessä on aikansa elänyttä minkäläiset suhteet työläisnaisen ja miehen, talonpoikaisnaisen ja miehen välillä ovat ne, jotka uusiin oloihin sopivat.

Perheessä, johon me olemme tottuneet, mies ansaitsi, elätti vaimon ja lapset; vaimo sitä-vastoin hoiti taloutta ja kykyjensä mukaan kasvatti lapsia. Mutta viimeisen vuosisadan kuluessa kaikissa niissä maissa, joissa pääoma vallitsee, joissa nopeasti kasvavat tehtaat, tuotantolaitokset y. m. kapitalistiset yritykset, jotka toimivat palkkatyöllä, hajoaa tavallinen, totunnainen perhe. Ympäriöivän elämän mukana muuttuvat siinä tavat ja olot. Kaikkialla vai-kutti tapojen muuttumiseen perheessä naisten palkkatyö.

Siihen sijaan, että mies aikaisemmin oli perheen yksinomainen elättäjä, on viimeisten vuosikymmenien aikana kapitalismi pakottanut naisen etsimään ansiotyötä ulkopuolella perheen, ulkopuolella kotiin. Miehen ansio ei riittänyt perheen elättämiseksi, sen vuoksi oli perheen äidin lähdevä kolkuttelemaan tehtaiden ovile. Vuosi vuodelta kasvaa kodin ulkopuolella, tehtaissa, päi-

(Jatkoa toisella sivulla)

Berlinin proletariaatin huhtik. 9 p:nä yhteisen rintaman merkeissä pitämässä valtaisessa mielenosoituksessa esiintyi puhujia melkein kaikilta maapallon äärellä Jaapanista Amerikkaan asti. Kommunistisen Internationalen edustajan, toveri Radekin estivät viranomaiset puhumasta, mutta hänen sijastaan tulkitsivat proletariaatin yhteisen rintaman tarvetta ja taisteluhaluja sitä intohimoisemmin muut kautta maailman tunnetut toverit. Niinpä lausui toveritar Clara Zetkin:

"Genua — Neuvosto-Venäjä! Ne eivät ole ainoastaan kaksi sanaa, ne ovat vertauskuvia, merkkejä, joissa me olemme. Genua on kaikkien maiden omistavain ajatusten ja pyrkimysten ilmaus, omistavain, jotka toivoivat voivansa uudelleen rakentaa kapitalismin rappeutuneen maailman työläisten, palkannauttajain ja virkailijain kustannuksella. Neuvosto-Venäjä sitä vastoin on vastarinnan ilmaus koko kapitalistista yhteiskuntaa vastaan.

Neuvosto-Venäjä Genuan konferenssissa! Ainoa vallankumouksellinen työläisvalliona koko maailmassa! Pettäisimme itsemme, jos me odottaisimme, että englantilaisten työläisten etujen puolesta esiintyisi siellä Lloyd Georgan hallitus, joka on ajanut sotapolitiikkaa ja kaikin keinoin tukenut väkivaltaa, talkka — että ranskalaiset työläiset pitäisivät edustajinaan Polnaren ja hänen kumppaniensa hallitusta. Missä on saksalaisia työläisiä, jotka tuntsivat itsensä Genuassa edustetuksi herra Rathenaun, Saksan hallituksen luottamusmiehen kautta, hal-

GENUA—NEUVOSTO-VENÄJÄ

lituksen, joka rohkeni leimata rautatieteiläisten lakon rikokseksi? Talkka sokeri- ja viinijuhari Hermeksen talkka herra Schmidtin, tuon ylenarvoisen sosialidemokratian ja porvariston lakeijan kautta?

Neuvosto-Venäjä on se ainoa maa, joka on uskaltanut uhmata maailmankapitaalia. Kiitos siitä vallankumoukselle! Neuvosto-Venäjän viholliset hekumoivat toivolla, että Neuvosto-Venäjä voitettaisiin konsessionien avulla. Mutta ei. Se elää edelleen entistä voimakkaampana. Ja jos se on pakotettu tekemään sopimuksia kapitalististen valtioiden kanssa ja myöntämään konsessiooneja kapitalismille, niin tapahtuu tämä työläisten poliittisen vallan lujittamiseksi. Se on pitävä huolta siitä, että kapitalismi on vain työläisten ja talonpoikain palvelija pausumatta näiden herraksi. Neuvosto-Venäjän voima on kasvava sen kautta, että konsessioonipolitiikka ohjataan urille, jotka johtavat proletariaatin kommunistiseen uudelleen rakentamiseen. Kato on lisännyt sen häntä. Kapitalistit uneksivat voivansa käyttää hyväkseen sen hätätilannetta, mutta Neuvosto-Venäjän viholliset eivät voi käydä kauppaakaan siitä, kuten käydään Saksasta. Neuvosto-Venäjälle on luonnollisesti etua siitä, että se saa muiden laillisen tunnustuksen, mutta se tulee toimeen ilman sitäkin. Neuvosto-Venäjän tunnustus on kirjotettu niiden satojentuhansien

verellä ja kyneleillä, jotka neuvostojärjestelmän puolesta kulkiivat kuoloon, kunna siitä puna-armeijalle!

Puhutaan niin paljon Saksan taloudellisesta ja sivistyksellisestä etevämyydestä. Ja kuitenkin ei se tule Genuassa olemaan mikään muu kuin kaupittelukohte. Ei puhuttakaan Versailles'n rauhansopimuksen perustamisesta. Saksa on Genuassa esiintyvä ententen ja Englannin imperialismin renkinä. Jokainen, jolla on silmät nähdä, myöntää, että Saksalla on vain yksi pelastus, yksi mahdollisuus järjestää asiansa — liitto Neuvosto-Venäjän kanssa.

Järjestämällä Genuassa taloudelliset suhteet Neuvosto-Venäjän kanssa luulevat kapitalistiset hallitukset suorittavansa bolshevismista ja vallankumouksesta. Mutta ne eivät älyä, että se kasvaa esin teidän omassa keskuudessanne, teidän omasta häädästäne, toverit. Kapitalistinen talous on siihen määrään luhistunut, että omistavat voivat hallita vain kaikkien maiden työtekevien huluuden avulla. Teidän nöyryytenne, passiivisuutenne ja uhraus- ja vaaranpelkonne nojalla. Kapitalistinen yhteiskunta ei ole kerrassaan mitään. Se on olemassa vain työläisten hupsuvuden takia.

Toinen Internationale oli kylliksi luja estääkseen maailmankongressin kutsumisen Genuan konferenssiin ajaksi. Joukkojen en kohotettava

vaatimuksensa: Proletaarinen maailmankongressi. Joukkojen on sulkeuttava kansainväliseen rintamaan, koska se on hetken käsky. Me emme vaadi yhteistä rintamaa puolueohjelmamme talkka puoluejärjestömmen vaatimuksesta. Tämä vaatimus käy kuu vastaamme miljoonain kaikkien maiden proletariaatin taholta, jotka ovat vihtyt kuoloon. Tämä huolto kohoo korvime kurjuudesta, lukemattomien proletariaatin ruumiillisesta ja henkisestä menestyksestä. Toverit ja toverittaret, proletaarinen yhteinen rintama on järjestettävä kansallisesti ja kansainvälisesti proletariaatin pakottavain einohtojen puolustamiseksi omistavain nykymisraivoa vastaan. Ja tästä ensi askeleesta on proletariaatin taistelun laajennuttava neuvostodiktatuuriin pystyttämiseen, kapitalismin romahduttamiseen. Toverit kaikissa maissa: nouskaa! Kun Pariisin vallankumouksellinen kansa oli valloittanut Bastiljen sortolinnan, tuon vanhan feudaalivaltion vertauskuvan, upeli heidän plakaatinriekaleissaan kirjoitus: "Täällä käydään karkeloon!" Pitäkääp huolta, että teidän toimintanne kautta kapitalistisen talouden riekaleet pian kantavat kirjoitusta: "Täällä käydään karkeloon!"

Eteenpäin kohti kansallista yhteisrintamaa! Eteenpäin kohti kansainvälistä yhteisrintamaa! Eteenpäin Neuvosto-Venäjän, meidän toivomme ja kunniamme puolesta! Eteenpäin tulevan Saksan vallankumouksen puolesta! Eteenpäin maailman vallankumouksen puolesta!"